

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

P O S U D E K

vedoucího diplomové práce

Téma diplomové práce : Poučovací povinnost soudu v civilním řízení

Autorka diplomové práce : Ivana Svobodová

Vedoucí diplomové práce : JUDr. Miloslav Ungr

Již v předmluvě autorka diplomové práce správně uvedla, že poučovací povinnost soudu má své historické kořeny. Sahá až do XIX. století, postupně měnila svou podobu, vyvíjela se a tento vývoj trvá až do doby současné. Není pochyb, že ani v budoucnu tomu nebude jinak.

Poučovací povinnost soudu prolíná téměř celým občanským soudním řádem. Smysl této úpravy je zřejmý. I když by jednotlivá ustanovení občanského soudního řádu měla být formulována tak, aby byla pro účastníky při prosazování jejich subjektivních práv a oprávněných zájmů v soudním řízení i bez kvalifikovaného zastoupení dostatečně srozumitelná a přehledná, přesto nelze vyloučit, že tomu tak není vždycky a někdy ani dosti dobře z různých důvodů být nemůže. Je proto nezbytné, aby se účastníkům dostalo poučení o vhodném či dokonce nezbytném dalším procesním postupu. Je pak na nich, jak s takovou informací naloží a zda využijí takto získaných poznatků k usměrnění dalšího postupu v řízení.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol, z nichž první až čtvrtá jsou ještě dále děleny na podkapitoly. V předmluvě, která není pojata jako samostatná kapitola, je stručně zmíněn historický vývoj poučovací povinnosti. Možná stálo za úvahu historický vývoj zařadit jako samostatnou kapitolu nebo podkapitolu první kapitoly. V předmluvě sice tato část může obstát, ale postup naznačeným způsobem by patrně byl efektnější.

Jinak nemám k systematické diplomové práci žádné další připomínky.

Poučovací povinnost soudu v civilním řízení patří k tématům, jimž je jak v odborné literatuře, tak i v judikatuře, věnována pozornost. Děje se tak oprávněně, protože se vážným způsobem dotýká procesních práv a povinností účastníků řízení a často ovlivňuje i výsledek samotného řízení. Autorka diplomové práce si této skutečnosti byla vědoma a jak z odborné literatury, tak i z judikatury při tvorbě diplomové práce vycházela. To je zřejmé nejenom z přehledu použitých pramenů na str. 58 až 61, ale i ze samotného obsahu práce. Domnívám se, že se diplomantka uceleným způsobem vypořádala s poučovací povinností soudu v civilním řízení, s jejím významem, obsahem i formou a následně ještě vymezila její jednotlivé druhy s vazbou na konkrétní ustanovení občanského soudního řádu. Pouze třetí kapitola se netýká vždy jen poučení poskytovaného s vazbou na určité řízení. Přílehlavější název lépe vystihující její obsah proto mohl patrně znít „Uplatnění poučení v některých řízeních nebo v některé fázi řízení“.

Na str. 22 v podkapitole 2.12 postrádám významné konstatování, za jaké situace nebude poučení podle § 119a odst. 1 o.s.ř. přicházet v úvahu.

Na str. 27 v podkapitole 1.1 se autorka zabývá rozsahem i obsahem poučení před uzavřením smíru a za určitých okolností dovozuje neplatnost smíru se všemi důsledky z toho vyplývajícími. Asi bylo lépe vyhnout se rigoróznímu závěru, že při nedostatečném poučení by uspěla žaloba na neplatnost smíru, ať už by se jednalo o smír praetorský nebo smír uzavřený v průběhu řízení. Na druhou stranu lze však ocenit, že určitý závěr učinila a při obhajobě může vysvětlit, co ji k tomuto závěru vedlo a z čeho vycházela.

Na str. 48 odkazuje autorka na § 120 odst. 2 o.s.ř.. Evidentně má na mysli úpravu tohoto ustanovení před novelou provedenou zák. č. 293/2013 Sb..

Na str. 56 až 58 (jde o závěr práce) se ztotožňuji s názorem autorky na hodnocení osobnosti soudce, jeho vystupování a roli v průběhu civilního řízení. V tomto směru stále ob stojí klasifikace soudce provedená řeckým filosofem a myslitelem Sókratem, žijícím v letech 470 až 399 p.n.l.. Uvedl, že „soudce by měl být nadán čtyřmi vlastnostmi: umět trpělivě naslouchat, zdvořile komunikovat, rozumně uvažovat a konečně nestranně a moudře rozhodovat“.

Diplomová práce až na naprosté výjimky (např. na str. 30 v prvním řádku podkapitoly 3 chybí slovo „procesních“, nebo na str. 45 v sedmém řádku od spodu „s postojů“, správně „z postojů“) neobsahuje chyby v psaní a je zpracována kultivovaně. Je zřejmé, že autorka řešené problematice rozumí a je schopna sestavit odborný text způsobem předpokládaným u studenta vysoké školy v závěrečné fázi studia. Práce má požadovaný rozsah a obsahuje cizojazyčné resumé. Diplomantka dostatečným způsobem čerpala z odborné právnické literatury i judikatury a tyto použité prameny vyznačila tak, jak je pro vědeckou práci obvyklé. Přesto se stalo, že při prověřování původnosti textu práce pomocí elektronického

antiplagiátorského systému THESES.CZ byla zjištěna shoda s blíže nevyznačeným pramenem v rozsahu 8%. Jde o takový rozsah, který nevylučuje obhajobu práce, jak lze dovodit z pokynu děkana z 3.6.2011 č. 18D/2011. Navíc se domnívám, že tento výsledek mohl nastat nedopatřením. Nalezl jsem totiž v diplomové práci některé části vymezené či oddělené uvozovkami (např. na str. 10 nebo na str. 11). Těmi autorka běžně označuje pasáže citované z pramenů a pak pramen pod danou arabskou číslicí specifikuje tak, jak je stanoveno. V uvedených případech však odkaz na pramen chybí. I v případě nedopatření je však třeba této úpravě věnovat náležitou pozornost. Nejde totiž jen o formální záležitost.

Jsem přesvědčen, že autorka splnila požadavky stanovené pro práce tohoto druhu vyhláškou děkana z 3.9.2013 č. 34D/2013. Předběžně ji hodnotím jako zdařilou. Jsem si vědom toho, že nejde o hodnocení odpovídající klasifikačnímu řádu, ale poskytuje mi určitý širší prostor pro hodnocení závěrečné podle úrovně obhajoby.

Z á v ě r : Diplomovou práci autorky **Ivany Svobodové doporučuji** k obhajobě.

Některé otázky pro obhajobu vyplývají již z obsahu tohoto posudku. Nejsou však vyloučeny ani další, které z hodnocení přímo nevyplývají, ale úzce se k danému tématu váží.

V Plzni 9.5.2014

JUDr. Miloslav Ungr

